

Digitális szuverenitás

EU-tervek a félvezetőhiány enyhítésére

15. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

- Dr. Futó Péter: Az óvatosság, a félelem beépül mindennapjainkba... 3
- KSH: januárban 7,9 százalékkal nőttek az árak az előző év azonos hónapjához képest .. 5
- PwC-globális felmérés: tíz éves csúcson a világ vezérigazgatóinak optimizmusa ... 6

AKTUÁLIS

Az IMF rontott az idei világgazdasági növekedési előrejelzésén – de javított a jövő évin .. 8

NAGYÍTÁS

- EY: az etikus működést a vállalkozások túlnyomó része fontosnak tartja 11
- Stabilnak érzik az állásukat a magyar munkavállalók..... 12
- Deloitte: megjelentek a globális minimumadó modellszabályai 12

MGYOSZ-HÍREK

Vadász Borbála: Az EGSZB 100 millió európai képvisel 13

EURÓPAI UNIÓ

- Digitális szuverenitás: új jogszabályt javasol az EB a félvezetőhiány megszüntetésére ... 15
- Új szabványosítási stratégia a versenyképesség erősítéséért 17
- Uniós számvevőszék: az uniós energiaadóztatási szakpolitikák nincsenek összhangban az EU éghajlat-politikai céljaival... 19
- Eurobarométer: az éghajlatváltozás, a munkanélküliség és a migráció a legnagyobb kihívások 19

KÖNYVJELZŐ

Fotóalbumok pincékről, középkori templomokról 20

**A MAGYAR GYÁRIPAR
az MGYOSZ hivatalos havilapja**

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztő: Kocsi Ilona

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout és képszerkesztés: Csávás Viktória

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Kocsi Ilona, a Magyar Gyáripar szerkesztője

Lehet háború árnyékában, feszültséggel teli világ-politikai helyzetben csak az üzletre koncentrálni?

Bármikor bármi megtörténhet

Rég volt ekkora bizonytalanság a világban, mint mostanában. Az orosz-ukrán háború veszélye e sorok írásakor sem hárult el. Minden lehetséges. Vagy ahogy Dr. Futó Péter a vele készült interjúban megfogalmazta: „bármikor bármi megtörténhet. Az üzlet számára nincs rosszabb ennél a megállapításnál!” (3. oldal) Ilyen helyzetben „ezerszer meg kell gondolni egy új, jelentős beruházást.”

Ezzel szemben tíz éves csúcson van a világ vezérigazgatóinak optimizmusa. A PwC felmérése szerint világszerte a vezetők 77%-a szerint erősödni fog a globális gazdaság az előttünk álló évben, csupán 15%-uk számít visszaesésre.” E felmérés még 2021 októbere és novembere között készült, 89 ország 4446 vezérigazgatójának részvételével. Érdekes lenne most, 2022 februárjában megismételni a kérdezést, vajon most mit mondanának az üzleti világ vezetői? Most is ennyire derűlátóak lennének, vagy...? (6. oldal) A világválság sokadik hullámának tartunk de ez valóban gyengébb az előzőeknél. Érthető lehet a derűlátás, hogy rövidesen ezen is túl leszünk, a gazdasági növekedést így semmi nem állíthatja meg... Egy háború sem? Vagy lehet a háború árnyékában, feszültséggel teli világpolitikai helyzetben csak az üzletre koncentrálni? Valószínűleg nem, de az európai cégvezetők – különösen az orosz-ukrán határok közelében élők – talán jobban átérzik e politikai feszültség elbizonytalanító hatását.

A politikai bizonytalanság mellett akad a gazdaságban is olyan fejlemény, ami visszahúzza az egyébként tényleg meglóduló növekedést. A félvezetőhiány legszembetűnőbbben az autóipart érintette, hiszen az automatizálás alapegységei a chippek. Hamar kiderült: e téren az európai gyártók kiszolgáltatottak az ázsiai beszállítóknak. Nem véletlenül jelentette be az Európai Bizottság a digitális szuverenitás programját, amelyben új jogszabályt javasol a félvezetőhiány megszüntetésére. (20. oldal) A csiphiány átrendezte a sorokat: hónapokat kell várni egy-egy új autó vásárlásakor. A hiány pedig felfelé hajtja az árakat.

Az infláció sok országban rég nem látott csúcspontot döntött. Magyarországon 2022. januárban a fogyasztói árak átlagosan 7,9 százalékkal voltak magasabbak az egy évvel korábrinál. Utoljára 2007. augusztusban volt ennél nagyobb az áremelkedés. (5. oldal) Ez azonban már sok összetevő következménye – leginkább az energiaár drágulása van benne, ami tovagyűrűző hatásával itthon például az élelmiszerpiacon idézett elő elképesztő áremelkedést. Mindez történik alig két hónappal a magyar parlamenti választások előtt. Nem meglepő, ha a kormány ugyancsak rég elfeledett eszközhöz nyúlt: árstopot rendelt el néhány alapvető élelmiszer esetében, egy korábbi árszinthez visszanyúlva.

Bármikor bármi megtörténhet. Bonyolult a világ. Magyarországon némileg kitisztul a kép az áprilisi választások után, de ez nem jelenti azt, hogy világpolitikai feszültségek is elsimulnak. A bizonytalanság marad, csupán a mértéke kérdéses.

DR. FUTÓ PÉTER: Az óvatosság, a félelem beépül mindennapjainkba

Bármikor bármi megtörténhet – az üzlet számára nincs rosszabb ennél a megállapításnál. Pedig most ez jellemzi a világot. A világgazdaság növekedését befolyásolja a világpolitika is, ahol sok a feszültség. A gazdaság rég elfeledett fogalmakkal birkózik – hiány, akadozó termelési láncok, energiaárrobbanás, árstop, maximált ár stb. –, s nem tudni, hol a kiút, a megpróbáltatások vége. Dr. Futó Pétert, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének (MGYOSZ) elnökét arra kértük, jellemezze az előttünk álló 2022-es évet.

Bizonytalan, de reményteli év lehet 2022 – ezzel a címmel jelent meg a decemberi Magyar Gyáriparban az Ön írása. Most arra kérem, fejtse ki bővebben, milyennek látja 2022-t a munkáltatók oldaláról nézve.

Dr. Futó Péter: Nem vagyok annyira optimista, mint decemberben voltam! Sok bizonytalan elem van a ránk váró 11 hónapban. Az itthoni történéseket rövid távon meghatározza, hogy áprilisban parlamenti választások lesznek. Az ellenzék sok mindent ígér, a kormány pedig sok mindent ad. Adómentességet a 25 éven aluliaknak, adóvisszatérítést a családoknak, 13. havi nyugdíjat a nyugdíjasoknak, hogy csak a legfontosabbakat emeljem ki. A költségvetési hiány a tervezett jóval meghaladja, az államadósság ismét a GDP 80 százalékára szökött, az infláció csúcsokat dönt. Ennek meglesz a börtje: bárki nyeri a választást, utána szigorúbb gazdálkodás következik. Ez a munkáltatókat is keményen érinti majd. A következő másfél hónap itthon a választási ígérek jegyében telik el. Közben még

itt van a járvány sokadik hulláma, ami ugyan enyhébb lefolyású, mint az eddigiek voltak, de nem lehet figyelmen kívül hagyni. Az óvatosság, a félelem beépül mindennapjainkba. A belföldi bizonytalanság mellett a nemzetközi fejlemények sem biztatók. A világgazdaság növekedése biztosnak látszik, a mérték kevésbé. Befolyásolhatja a klátásokat, hogyan alakul az orosz-ukrán konfliktus. Akadnak, akik háborút jósolnak. A biza- kodóbbak csak azt mondják, állandósul a feszültség, amiből bármikor bármi megtörténhet. Az üzlet számára nincs

rosszabb ennél a megállapításnál! Akkor tényleg fő az óvatosság, ezerszer meg kell gondolni egy új jelentős beruházást. Már csak azért is, mert az sem biztos, hogy a megvalósításhoz lenne elég szakképzett ember, vagy a folyamatosan növekvő költségeket lehet finanszírozni.

Az idén majdnem 20 százalékkal, 200 ezerre nőtt a minimálbér, a garantált bérminimum pedig 260 ezerre. Erre utalt a növekvő költségeknél?

FP: Ha csak ennyi lenne...! Bár tény, a kisebb munkáltatóknál már ez a béremelés is feszültséget jelenthetett a gazdálkodásban. Abban bízhatunk, hogy a béremelést valamennyire követi a hatékonyság növekedése, mert különben tartósan nehéz kigazdálkodni a nagyobb költségeket. Félre értés ne essék: minden munkaadó szeretné jól megfizetni dolgozóit. Szívesen ad több juttatást is. Egyetlen kívánsága van: mindezeket a vállalat gazdálkodása fedezze. A béremelkedés immár több éve két számjegyű, vagy azon a határon van. A haté-

konyság sajnos nem nőtt ennyire. Tehát a cégek a tartalékaikat, a nyereségük egy részét erre fordítják. Ez egy ideig működik, de utána...

Elemzők szerint nem is a minimálbér emelése jelent igazi gondot, hanem az, hogy emiatt a többi dolgozó keresetét is emelni kell...

FP: A minimálbér és a garantált bérminimum idejének emelése több mint 1 millió foglalkoztatottat érint közvetlenül. Ez önmagában jelentős szám. De igaz, hogy így bértorlódás alakulhat ki, vagyis emiatt a korábban ezen a szinten ke-

resők fizetését is emelni kell. Az MNB becslése szerint ez a kompenzációs emelés egészen a bruttó átlagkereset szintjéig fejt ki hatását, ezzel összesen 2,5 millió munkavállaló bérét befolyásolva. Ez pedig már óriási költség, amit valahonnan ki kell gazdálkodni, fizetni kell. És akkor arról még nem beszéltem, hogy az egyéb kereseti kategóriákban sem maradhatnak a tavalyi szinten a keresetek. Az előrejelzések szerint idén ismét kétszámjegyű lesz a bérnövekedés. Ennek már a makrógazdasági hatása sem lebecsülendő: a nagy bériáramlás – a kormány egyéb, jövedelmeket érin-

tő intézkedéseivel együtt – már jelentős vásárlóerő-növekedést jelent, ami inflációnyomást jelenthet a gazdaságban. Az infláció már tavaly is ijesztő mértékű volt, különösen az energiaszektorban, ami aztán áterjedt több ágazatra is. Az ingatlanfejlesztésben – hogy saját példát idézzek – a költségek annyira megugrottak, hogy kockázatos hónapokkal előre fix árat mondani. Sok beszállítónk heti, sőt, napi árat közöl, míg korábban akár egy évre előre is meg tudtunk állapodni a feltételekben.

Hogyan kalkulálnak, tartós lesz az energiaáremelés?

FP: Ez sok tényezőtől függ, leginkább attól, hogy mekkora lesz az energiakínálat, s a kereslet. Most az utóbbi jóval nagyobb. Egy globális árupiaci szakértő, bizonyos Helima Croft mondását szokták idézni e téma kapcsán: ami lehetett, az most félrement és emiatt indultak be a láncreakciók, aminek az a következménye, hogy a világ minden pontján megugrottak az energiaárak. A járvány utáni társadalmi, gazdasági nyitással hirtelen olyan erővel indult be a gazdaság, amivel nem számoltak, s így nem tudtak lépést tartani az energiaszolgáltatók. Sok fejlesztés elmaradt a pandémia alatt, a klímavédelmi szempontok korlátozták a hagyományos energiafajták kitermelését, a megújuló energiákból pedig még nincs annyi, amennyi kellene. A hiány árrobbanást idézett elő, és energiaválságot. Mindez a nagy energiaexportáló országoknak jól jött, de az egész világgazdaságnak rosszul. Magyarországon a kormány beavatkozott a piaci folyamatokba – bizonyos fokig érthető módon. A benzin-árstoppal, és a külön lakossági energiatarifákkal valamennyire meg tudja védeni az embereket ettől az óriási drágulástól. A másik oldalon azonban ez a költségvetési kiadásokat növeli, vagy éppen a kisvállalkozókat tönkre teszi. Benzinkutasok panaszkodnak arra, hogy magasabb a beszerzési ár, mint amennyiért eladhatják a benzint. Ez sokáig nem tartható. Hasonló a véleményem a 7 alapvető élelmiszerre kiterjedő árstopról. Érthető a kormány törekvése itt is, segíteni kell a rászorultakat. A kérdés csak az, hogy ez volt a legjobb megoldás? Ez több kiskereskedőt hoz nehéz helyzetbe, ami biztosan nem volt az intézkedés célja.

Mit várnak az MGYOSZ tagjai, azaz a munkaadók ebben a helyzetben a szervezettől?

FP: Hatékony szakmai érdekképviselet. Azt senki nem gondolja, hogy ilyen rendkívüli gazdasági helyzetben, választások előtt másfél hónappal győz a gazdasági racionalitás. Csak azt szeret-

nénk, ha választások után – amennyire lehet – normalizálná a helyzet. Jó lenne, ha az új kormány megkérdezné a munkaadókat, milyen tanácsaik vannak az energiaválság, az infláció, a munkaerőhiány kezelésére, milyen gazdaságpolitikát tartanak üdvöztetőnek, a tartós, kiegyensúlyozott gazdasági növekedés

érdekeiben. Vannak, lesznek javaslataink. A munkavállalói érdekképviseletekkel együtt azt valljuk, csak együtt tudunk boldogulni. Fontos, hogy a dolgozók életszínvonala javuljon, de ugyanilyen fontos, hogy ebbe ne rokkanjanak bele a munkaadók. Meg kell találni az egyensúlyt. Ez a jövőbeni boldogulásunk titka.

KSH: januárban 7,9 százalékkal nőttek az árak az előző év azonos hónapjához képest

2022. januárban a fogyasztói árak átlagosan 7,9 százalékkal magasabbak voltak az egy évvel korábbinál. Utoljára 2007. augusztusban volt ennél nagyobb az infláció – jelentette a Központi Statisztikai Hivatal (KSH).

Az elmúlt egy évben az üzemanyagok és az élelmiszeresek ára emelkedett a leginkább. A fogyasztói árak egy hónap alatt átlagosan 1,4 százalékkal nőttek. Az éves maginfláció 7,4 százalékos volt januárban.

Az élelmiszerek ára 10,1, ezen belül az étolajé 33,4, a liszté 31,0, a margariné 21,2, a kenyéré és a baromfi húsa 18-18, a tejtermékeké 17,2, a tejé 16,9, a sajté 15,8, a száraztésztáé 15,1, a péksüteményeké 14,9, a cukoré 11,0 százalékkal nőtt tavaly januárhoz viszonyítva. A munkahelyi étkezése 11,3, az éttermi étkezése 11,2 százalékkal emelkedett. A járműüzemanyagok ára 22,5, a lakásjavító és -karbantartó cikkeké 17,1 százalékkal lett magasabb.

A tartós fogyasztási cikkekért 7,9, ezen belül a konyha- és egyéb bútorokért 15,7, a szobabútorokért 13,9, a televíziókéért 8,8, a használt személygépkocsikéért 8,2 százalékkal kellett többet fizetni. A szolgáltatások díja 5,2 százalékkal emelkedett, ezen belül a lakásjavítás és -karbantartás 16,3, a járműjavítás és -karbantartás 10,7 százalékkal került többbe.

Az előző hónaphoz, tavaly decemberhez viszonyítva a fogyasztói árak átlagosan 1,4 százalékkal nőttek. *MTI*

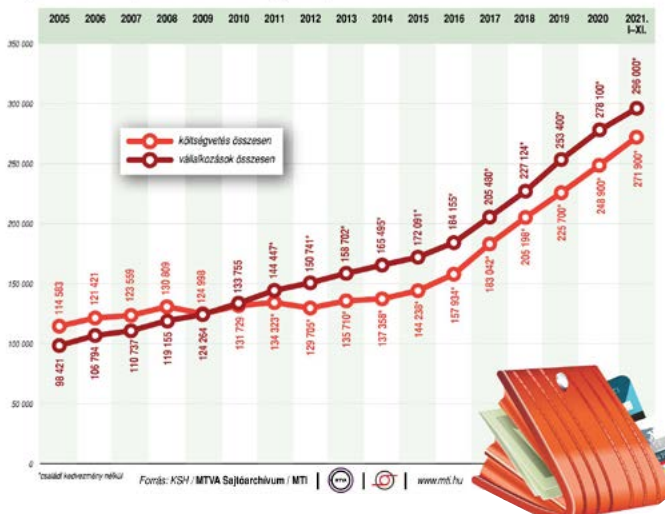
A minimálbér összege Magyarországon (2000–2022, az adott január 1-jén érvényes bruttó minimálberek, forint/hó)

Az infláció alakulása Magyarországon (1992–2022. január, változás az előző év azonos időszakához képest, százalék)

Az átlagkeresetek változása Magyarországon (2005–2021. január–november, a teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi nettó átlagkeresete, forint/hó)

PwC-globális felmérés: tíz éves csúcson a világ vezérigazgatóinak optimizmusa

Világszerte a vezetők 77%-a szerint erősödni fog a globális gazdaság az előttünk álló évben, csupán 15%-uk számít visszaesésre. Erős összefüggés látható az ügyfélbizalom és a vezérigazgatói optimizmus, valamint a között, hogy történt-e nettó zéró kibocsátásra vonatkozó kötelezettségvállalás az adott szervezetnél. A kiber- és egészségügyi kockázatok szerepelnek az elsők között a globális fenyegetések listáján, ezeket szorosán követi a makrogazdasági volatilitás – derül ki a PwC 25. Globális Vezérigazgatói Felméréséből, ami tavaly október-novemberben készült.

A vezérigazgatóknak továbbra is szembe kell nézniük a jelenleg is tartó Covid-19-világjárvány és a piaci körülmények által okozott nyomással; ilyen a növekvő infláció, az ellátási láncokban tapasztalt fennakadások, valamint a világ egyes részein a jelentős felmondási hullám is. Az újabb és újabb nehézségek ellenére a PwC által megkérdezett cégvezetők az utóbbi tíz év során idén nyilatkoztak a legderültebben az előttünk álló évre várt gazdasági erősödést illetően. A vezérigazgatók több mint háromnegyede (77%) várja a világgazdaság további erősödését, és csupán 15%-uk véli úgy, hogy romlani fognak a körülmények – összegzi a globális vezérigazgatói várakozásokat Koncz Barbara, a PwC Magyarország cégtársa.

A 2022-re vonatkozó vezérigazgatói optimizmus épphogy csak meghaladja a tavalyi 76%-os értéket, ugyanakkor 54 százalékponttal haladja meg a 2020-as szintet, amikor is a cégvezetők több, mint fele (53%) a gazdaság zsugorodását prognosztizálta. A PwC 25. Globális Vezérigazgatói Felmérésében 89 ország 4446 vezérigazgatója vett részt 2021 októberé és novemberé között.

TERÜLETENKÉNT ELTÉRŐ OPTIMIZMUS

Habár általánosságban véve derülátók a vezérigazgatók a 2022-es gazdasági növekedéssel kapcsolatban, a várakozások jelentősen eltérnek

az egyes országokban és területeken. A legnagyobb régiók közül Indiában a legoptimistábbak a várakozások. Itt a cégvezetők 94%-a számol a világgazdaság növekedésével a tavalyi 88%-hoz képest. A japán vezérigazgatók körében is erősen növekedett az optimizmus szintje, míg az Egyesült Királyságban mérsékeltebb emelkedést (5 százalékponttal 82%-ra) láthattunk. Olaszországban és Franciaországban is jelentős ugrást tapasztaltunk, amely vélhetően a gazdaság vártnál gyorsabb talpra állásának tudható be.

A spektrum másik végét vizsgálva azt látjuk, hogy a vezérigazgatók világgazdasággal kapcsolatos optimizmusa legnagyobb mértékben az Egyesült Államokban esett vissza, 18 százalékponttal 70%-ra, ugyanakkor valamelyest Braziliában, Kínában és Németországban is mérséklődött, vélhetően az infláció megugrása és az ellátási láncokban tapasztalt akadozások súlyosbodása miatt.

A BIZALOM EREJE

Sosem játszott még ennyire fontos szerepet a bizalom egy vállalat sikerességében, ugyanakkor kiérdemelni és megőrizni sem volt még soha ilyen nehéz. Az ügyfelek viselkedésével kapcsolatos kérdésekre adott válaszok alapján a felmérésből kiderült, hogy összefüggés van az ügyfélbizalom és a vezérigazgatói optimizmus között. Az ügyfélbizalom tekintetében legmagasabban „rangsorolt” vállalatok vezérigazgatói

JAVULT A GKI KONJUNKTÚRA-INDEXE

Az év első hónapjában az üzleti bizalmi index a járvány előttihez viszonyítva magasabban, a fogyasztói alacsonyabban áll a GKI Gazdaságkutató mérése szerint. A GKI konjunktúra-index értéke az előző havi mínusz 1,8 pontról januárban 0,1 pontra javult. Az üzleti bizalmi index értéke 4,4 pontról 6,4 pontra emelkedett januárban, a fogyasztói bizalmi index a decemberben mért mínusz 19,4 pontról mínusz 17,8 pontra javult.

magabiztosabbak a következő évi növekedési kilátásait illetően; 71 százalékuk nagyon vagy rendkívül bizakodó a vállalata bevétel-növekedési kilátásait illetően a következő egy évre nézve. Ezzel szemben, ahol az ügyfélbizalom szintje alacsony, ott a vezérigazgatók csupán 47%-a vélekedik hasonlóan.

A bizalom és a nettó zero kibocsátásra vonatkozó kötelezettségvállalások között is kimutatható összefüggés. A bizalom tekintetében élenjáró vállalatok igazgatói lényegesen nagyobb valószínűséggel vezetnek olyan szervezeteket, amelyek nettó zero kibocsátásra vonatkozó kötelezettségvállalást tettek (29%), mint a legalacsonyabban „rangsorolt” vállalatok vezetői (16%). A magas ügyfélbizalommal bíró vállalatok vezérigazgatói emellett gyakrabban állnak olyan szervezetek élén, amelyek nem pénzügyi vonatkozású tényezőkhöz kötik a kompenzációjukat. Az ügyfélbizalom terén magasan jegyzett szervezetek vezérigazgatóinak mintegy fele az ügyfélelégedettségi (51%) és munkavállalói elkötelezettséggel (46%) kapcsolatos mérőszámokhoz is köti személyes bónusz- vagy ösztönzőprogramját.

KIBER- ÉS EGÉSZSÉGÜGYI KOCKÁZATOK

A tavalyi évhez hasonlóan a vezérigazgatók idén is a kiber- és egészségügyi kockázatokat gondolják a legfenyegetőbb veszélyeknek (49%, illetve 48%-uk). Ezeket nem sokkal lemaradva követi a makrogazdasági volatilitás; a cégvezetők 43%-a nagyon vagy rendkívül aggasztónak ítéli az infláció, a munkaerőpiaci problémák, valamint a GDP ingadozásának esetleges hatását a következő 12 hónapban. A tehetséges munkavállalók bevonásával és megtartásával kapcsolatos aggodalom szintén számottevő.

Iparági szempontból közelítve az derül ki, hogy a kiberkockázatok a pénzügyi szolgáltatóknál tevékenykedő cégvezetőket aggasztják legjobban; 59%-uk véli ezt a legsúlyosabb fenyegetésnek. A termelő- és fogyasztói ágazatban dolgozó vezetők kevésbé aggódnak a kiberfenyegetések miatt; a kibertámadások magas számának ellenére is csupán 40%, illetve 39%-uk véli jelentős veszélynek ezt a kockázatot.

Érthető módon a vendéglátó és szabadidő ágazatban magas azok aránya (75%), akik aggodnak az egészségügyi kockázatok vállalatukra gyakorolt esetleges hatásai miatt. Az energia-, közmu- és erőforráságazati vezérigazgatóknak pedig 49%-a véli úgy, hogy az éghajlatváltozás jelenti majd az egyik legfőbb fenyegetést a következő évben. Ez 15%-kal magasabb, mint bármely más ágazatban.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK A LEGIGÉRETESEBB CÉLPONT

A bevétel-növekedési lehetőségek tekintetében a vezérigazgatók saját országaikon kívül az Egyesült Államokat látják a legígéretesebb célpontnak az előttük álló évben. A cégvezetők 41 százaléka látja úgy, hogy az Egyesült Államok a legígéretesebb ország a saját vállalatuk növekedési kilátásainak szempontjából a következő 12 hónapban (2021-ben 35%-uk vélekedett így). Kína, tavalyi eredményéhez hasonlóan, 27%-kal áll a második helyen, mögötte pedig Németország (18%) és az Egyesült Királyság (6 százalékpontos ugrást követően 17%-kal) áll a listán.

Lemaradás a nettó zero vállalások terén

A felmérés tanulsága szerint komolyabb előrelépésre lenne szükség a globális éghajlati célok eléréséhez, ugyanis a vezérigazgatók kevesebb, mint egyharmada számolt be arról, hogy vállalatuk kibocsátáscsökkentési kötelezettségvállalást tett. A megkérdezett vezetők csupán 22%-a mondta, hogy vállalatuk nettó zero kibocsátásra vonatkozó kötelezettségvállalást tett; 29% jelezte, hogy folyamatban van egy ilyen vállalat. Hasonló arányban (26%) születtek eddig szénszemlegességre vonatkozó kötelezettségvállalások, és 30 százalék jelezte, hogy ez a lépés folyamatban van.

Azon vezérigazgatók között, akiknek a vállalatai nettó zero kibocsátásra vonatkozó kötelezettségvállalást tettek, 40%-kal képviselteti magát az első helyen a villamosenergia- és közmu-ágazat, majd ezt követi az energiaszektor 39%-kal. Őket követi a telekommunikációs, valamint a tőkepiaci és a bankszektor, ahol egyaránt 24-24% százalék tudhat magáénak vállalatát. A 25 milliárd dollárt elérő vagy az azt meghaladó árbevételű vállalatok közel kétharmada (65%) tett már nettó zero kibocsátásra vonatkozó vállalatát; ezzel szemben a 100 millió dollárnál alacsonyabb bevételű cégek csupán 10%-a mondhatja ezt el magáról.

A vezérigazgatók az „éghajlatváltozás kockázatainak mérséklését” tartották a nettó zero kibocsátási stratégiák mögött húzóó leglényegesebb tényezőnek (63% gondolja ezt nagyon vagy rendkívül lényegesnek), de fontosnak tartják „az ügyfelek elvárásainak való megfelelést” is (61%), ami arra utal, hogy az éghajlatváltozás elleni fellépés egyre központosabb szerepet játszik a vállalatok márkaépítésében és az ügyfelek által elvárt értékteremtésben.

A PwC Magyarország helyi vezetők körében végzett kutatásának eredményei – melynek adatfelvétele 2021 utolsó hónapjaiban zajlott – 2022. március végén lesznek nyilvánosak.

PwC Magyarország

A GLOBÁLIS FELMÉRÉS

A PwC 2021 októbere és novembere között 89 ország 4446 vezérigazgatójának részvételével készítette el a felmérést. A kutatásban szereplő globális és regionális számokat az adott ország vagy régió nominális GDP-jével arányosan súlyozták annak érdekében, hogy a vezérigazgatók véleménye minden főbb régióban reprezentatív legyen. Az ágazati szintű és országos számok a 4446 vezérigazgatót magában foglaló teljes mintából gyűjtött súlyozatlan adatokon alapulnak. Az interjúk kilencvennégy százaléka online, 6%-a pedig postai úton vagy személyesen készült. Minden kvantitatív adatot tartalmazó interjú bizalmasan kezelt. Ezen kívül öt globális régió vezérigazgatóival mélyinterjúk is készültek (Észak-Amerika, Latin-Amerika, Nyugat-Európa, Ázsia-csendes-óceáni térség).

Az IMF rontott az idei világgazdasági növekedési előrejelzésén – de javított a jövő évin

A tavaly októberben vártnál 0,5 százalékponttal lassabban, 4,4 százalékkal nő idén a globális gazdaság a Nemzetközi Valutaalap (IMF) legújabb World Economic Outlook (WEO) felülvizsgált prognózisa szerint. Ugyanakkor jövő évi növekedési várakozását az IMF 0,2 százalékponttal 3,8 százalékra emelte. A szervezet idén a korábban vártnál gyorsabb inflációval és csaknem 12 százalékkal emelkedő olajárakkal számol. Az Európai Bizottság előrejelzése szerint e térségben is kisebb lesz az idei növekedés, mint tavaly volt.

Tavaly a globális gazdaság 5,9 százalékkal nőtt. Az IMF jelentés összeállító szerinti korábban vártnál gyengébb állapotban lépett át a világgazdaság a 2022-be. A koronavírus új omikron változatának terjedésével az országok újra mobilitási korlátozásokat vezettek be. Az emelkedő energiaárak és az ellátási fennakadások a vártnál magasabb és szélesebb körű inflációt váltottak ki, különösen az Egyesült Államokban és számos feltörekvő piaci és fejlődő gazdaságban. Kínában az ingatlanszektor növekedésének folyamatos lassulása és a lakossági fogyasztás vártnál lassabb élénkülése szintén korlátozza a növekedési kilátásokat.

A fejlett országokra vonatkozó növekedési előrejelzését az idei évre rontotta és a jövő évre javította az IMF. Az idén várhatóan 3,9 százalék lesz a növekedés ebben a régióban, 0,6 százalékponttal alacsonyabb az őszi prognózisnál, 2023-ban pedig 2,6 százalék, ami viszont 0,4 százalékponttal magasabb a korábban vártnál. Az országcsoport hazai összterméke 5 százalékkal nőtt 2021-ben.

Az IMF az Egyesült Államok idei GDP-növekedési kilátását rontotta az egyik legnagyobb mértékben, 1,2 százalékponttal, 4 százalékra a tavalyi 5,6 százalékos bővülés után. A washingtoni szék-

helyű szervezet jövőre 2,6 százalékos amerikai gazdasági növekedést vár, 0,4 százalékponttal nagyobb a tavaly októberi becsléséhez képest.

Az euróövezetben a tavalyi 5,2 százalékos GDP-növekedés után az idén 3,9 százalékos bővülést vár az IMF, 0,4 százalékponttal alacsonyabban az őszi prognózisban jelzetté, 2023-ban pedig 2,5 százalékos növekedést, ami viszont 0,5 százalékponttal magasabb az októberben várt-hoz képest.

Németország idei növekedési prognózisát 0,8 százalékponttal 3,8 százalékra rontotta az IMF, a jövő évit viszont 0,9 százalékponttal, 2,5 százalékra javította. A német GDP tavaly 2,7 százalékkal nőtt.

A fejlődő országokban 4,8 százalékos növekedést vár az idén és 4,7 százalékosat jövőre az IMF. Az idei prognózist 0,3 százalékponttal rontotta, a jövő évit 0,1 százalékponttal megemelte az októberi várakozásához képes. Az országcsoport GDP-je tavaly 6,5 százalékkal bővült.

A kínai növekedési előrejelzését az idei évre 0,8 százalékponttal 4,8 százalékra, jövőre pedig 0,1 százalékponttal 5,2 százalékra csökkentette az IMF. Kína GDP-je tavaly 8,1 százalékkal nőtt.

India gazdasága az idén 9 százalékkal, jövőre

PESSZIMISTÁBBAK LETTEK A NÉMET VÁLLALATOK

Romlott a német vállalatok megítélése mind saját aktuális helyzetüket, mind az elkövetkező tizenkét hónapra vonatkozó kilátásaikat illetően a Német Ipari és Kereskedelmi Kamara Szövetsége (DIHK) legfrissebb felmérése szerint, amelyet közel 28 ezer vállalkozás megkérdezésével készítettek. A koronavírus-járvány mellett az energia- és nyersanyagárak meredek emelkedése számos ipari vállalatot érint hátrányosan. A gazdasági kilátás ezért gyengébb lesz, mint azt a közelmúltban remélték.

7,1 százalékkal nőhet, mindkét esetben 0,5 százalékpontot javított októberi előrejelzéséhez viszonyítva az IMF. India gazdasága tavaly 9 százalékkal erősödött.

Az orosz hazai össztermék a tavalyi 4,5 százalékos növekedés után idén 2,8 százalékkal, jövőre 2,1 százalékkal nőhet. Az idei évre vonatkozó előrejelzését 0,1 százalékponttal rontotta, a jövő évi 0,1 százalékkal javította az IMF.

A világgereskedelmi forgalom tavaly 9,3 százalékkal nőtt, az idén az IMF prognózisa szerint 6 százalékkal, jövőre 4,9 százalékkal bővül. Az idei forgalomra vonatkozó adatot 0,7 százalékponttal lejjebb, a jövő évi 0,4 százalékponttal feljebb vitte az IMF jelentés összeállítói októberhez képest.

A Brent, a Dubai Fateh és az amerikai WTI nyersolaj árának egyszerű számtani átlaga 69,07 dollár volt tavaly. Az idén várhatóan 77,31 dollár, jövőre pedig 71,29 dollár lesz. A tavalyi olajár 67,3 százalékkal volt magasabb az előző évinél. Az idén 11,9 százalékkal emelkedik az olajár a tavalyihoz képest, ami az őszi prognózisban jelzett 13,7 százalékponttal magasabb, miután októberben még 1,8 százalékos olajárcsökkenéssel számolt az idei évre az IMF. Jövőre várhatóan 7,8 százalékkal csökken az olajár, októberben még 5 százalékos csökkenéssel számolt a Valutaalap.

A fejlett országokban a tavalyi 3,1 százalék után idén 3,9 százalékos, jövőre 2,1 százalékos inflációt vár az IMF, amely az idei inflációs előrejelzését 1,6 százalékponttal, a jövő évi 0,2 százalékponttal felfelé módosította. Az IMF az euróövezetben idén 3 százalékos, jövőre 1,7 százalékos, az Egyesült Államokban idén 5,9 százalékos, jövőre 2,7 százalékos inflációval számol.

A fejlődő országokban az idén 5,9 százalékos, jövőre pedig 4,7 százalékos inflációt becsül a Valutaalap, az idén 1 százalékponttal, jövőre 0,4 százalékponttal magasabbat az ősszel jelzetténél. Tavaly a fejlődő országokban 5,7 százalékkal emelkedtek a fogyasztói árak – ismerteti a jelentést az MTI.

EU-PROGNÓZIS: AZ ENERGIAÁRAK VÁRHATÓAN TOVÁBB EMELKEDNEK

Noha a gazdasági növekedés a téli lassulást követően várhatóan ismét lendületet vesz, az energiaárak további emelkedése magasabb inflációs nyomást és fékeződő gazdasági növekedést okoz – közölte az Európai Bizottság a csütörtökön közzétett téli gazdasági előrejelzésében.

Paolo Gentiloni gazdaságpolitikai biztos a prognózist ismertette elmondta: az előrejelzés szerint a 2021-es jelentős, 5,3 százalékos bővülést követően az EU gazdasága 2022-ben 4,0 százalékkal, 2023-ban pedig 2,8 százalékkal fog

Világbank – globális gazdasági kilátások (2020–2023, gazdasági növekedés, százalék)

	2020	2021 (becslés)	2022 (előrejelzés)	2023 (előrejelzés)
Világ	-3,4	+5,5	+4,1	+3,2
Amerikai Egy. Áll.	-3,4	+5,6	+3,7	+2,6
Euróövezet	-6,4	+5,2	+4,2	+2,1
Japán	-4,5	+1,7	+2,9	+1,2
Kína	+2,2	+8,0	+5,1	+5,3
Oroszország	-3,0	+4,3	+2,4	+1,8

THE WORLD BANK

A bruttó hazai termék (GDP) változása Magyarországon (2010–2021. I–III. negyedév)

Az éves gazdasági növekedés üteme

volumenindex, előző év azonos időszaka = 100 (szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok)

2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021. I–III. n.e.

A GDP negyedéves változása (2010–2021. I–III. negyedév)

volumenindex, előző év azonos időszaka = 100 (szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok)

Forrás: KSH / MTA Sajtóarchívum / MTI | www.mti.hu

növekedni.

Az euróövezetben idén is 4,0 százalékos növekedés várható, ami 2023-ban 2,7 százalékra mérséklődik. Az EU egészének GDP-je 2021 harmadik negyedévében érte el a koronavírus világjárvány előtti szintet, 2022 végére várhatóan valamennyi tagállam túllépi ezt, amit a magas energiaárak és ellátási láncok folyamatos zavarai befolyásolhatnak.

A tavaly tavasszal indult és kora őszig töretlenül folytatódó erőteljes gazdasági fellendülés

Magyarország gazdasági teljesítménye

(az Európai Bizottság 2022 téli előrejelzése, a gazdasági teljesítmény (GDP) változása előző évhez képest, százalék)

BENZINÁRSTOP MAGYARORSZÁGON: HÁROM HÓNAPPAL MEGHOSSZABBÍTVÁ

Az üzemanyagárak és az infláció féken tartása érdekében a kormány 2021. november 15-étől a 95-ös oktánszámú motorbenzin és a dízelgázolaj lehetséges legfelső árát literenként 480 forintban határozta meg. Az intézkedés első ütemben három hónapra szólt, vagyis idén február 15-ig lett volna hatályos. Azonban a világgpiaci és egyéb körülményeket figyelembe véve a kormány az intézkedés 2022. május 15-ig történő fenntartása mellett döntött.

után a növekedési lendület az EU-ban a 2021 utolsó negyedévében 0,4 százalékra lassult az előző negyedévi 2,2 százalékról.

Elmondta, a gazdasági növekedés alakulását továbbra is a világvárvány alakítja, a logisztikai és ellátási nehézségek, köztük a félvezetők és egyes fémárak hiánya szintén nehezíti a termelést, legalább az idei év első felében. Kiemelte ugyanakkor: az előrejelzés azt feltételezi, hogy a koronavírus-fertőzés jelenlegi hullámának a gazdaságra gyakorolt nyomása rövid életű lesz. Az ellátási feltételek normalizálódásával és az inflációs nyomás mérséklődésével a gazdasági aktivitás várhatóan visszanyeri erejét. A folyamatosan javuló munkaerőpiac, a magas háztartási megtakarítások, a továbbra is kedvező finanszírozási feltételek, valamint a járvány utáni helyreállítást segítő uniós eszköz (RRF) teljes körű kiaknázása egy elhúzódó és erőteljes expanziós szakasz fenntartását szolgálja.

Az inflációs várakozások az őszi előrejelzéshez képest jelentősen felfelé módosulnak, ami a magas energiaárak hatásait, valamint az inflációs nyomás más áru kategóriákra gyakorolt, őszi óta tartó erősödését is tükrözi. A tavalyi negyedik negyedévi rekord magasságú 4,6 százalékos infláció után az előrejelzések szerint az euróövezet inflációja 2022 első negyedévében eléri a 4,8 százalékos csúcspontot, és az év harmadik negyedévéig 3 százalék felett marad. Ahogy a kínálati korlátok és a magas energiaárak okozta nyomás enyhül, az infláció várhatóan 2,1 százalékra csökken az év utolsó negyedévében, mielőtt az Európai Központi Bank által meghatározott 2 százalékos célszám alá zuhan 2023-ban.

Az euróövezet inflációja a 2021-es 2,6 százalékról (2,9 százalék az EU egészében) 2022-re 3,5 százalékra (3,9 százalék EU egészében) emelkedik, majd 2023-ban 1,7 százalékra (1,9 százalék EU egészében) csökken. A növekedési és inflációs kilátások kockázatait jelentősen súlyosbítják a Kelet-Európában tapasztalt geopolitikai feszültségek – emelte ki.

Noha a világvárvány gazdasági tevékenységre gyakorolt hatása idővel gyengül, a még érvényes korlátozó intézkedések és a munkaerőhiány visszahúzza a gazdasági aktivitást, és a vártnál hosszabb ideig zavarhatja meg a kritikus ellátási láncok működését. A lakossági kereslet ugyanakkor a vártnál erőteljesebben nőhet, amint az az újtanyításkor tapasztalható volt, továbbá a helyreállítási eszköz által ösztönzött beruházások is erősebb lendületet adhatnak a gazdasági aktivitásnak – olvasható az MTI tudósításban.

MAGYAR GAZDASÁG: NÖVEKEDÉSI LENDÜLETBEN

Az uniós jelentés szerint Magyarország gazdasága visszanyerte növekedési lendületét 2021 végén. Noha az ellátási lánc zavarai a feldolgozóiparban negatívan befolyásolták a GDP növekedését, az ipari termelés szeptember óta helyreállt. A magyar GDP a becslések szerint 6,5 százalékkal növekszik 2021-ben, noha a tavaly novemberi előrejelzés 7,4 százalékot jósolt. Az uniós szakértők úgy vélik, idén 5,4 százalékra lassul a magyar gazdaság növekedése, mivel a magas infláció aláássa a háztartások vásárlóerejét és csökkenti a fogyasztói bizalmat.

Jövő évre vonatkozóan az Európai Bizottság azt feltételezi, hogy a magyar gazdasági növekedés 3,2 százalékra lassul, miután a gazdasági aktivitás már az idén visszatér a koronavírus-járvány előtti szintre, és megszűnnek a pandémia miatt ideiglenesen bevezetett szakpolitikai támogatások.

A jelentésben az áll, hogy az infláció az elmúlt hónapokban magas maradt, decemberben 7,4 százalékos volt az előző év azonos időszakához képest. A lakossági energia- és üzemanyagárak szabályozása ugyan csökkentette a fogyasztói kiadásokat, de az alapinfláció tovább emelkedett. A magyar kormány döntése, hogy átmeneti árszabályozást vezet be néhány alapvető élelmiszerre vonatkozóan, a becslések szerint, 2022-ben 0,1 százalékkal csökkenti az inflációt – áll az előrejelzésben.

A prognózis szerint, a magyarországi infláció a tavalyi 5,2 százalékról idén 5,4 százalékra emelkedik, a magasabb termelési költségek és az erős fogyasztói kereslet miatt, míg jövőre 3,6 százalékosra mérséklődik, ahogy a költségsokk hatása enyhül – ismerteti az MTI az EU jelentést.

EY: az etikus működést a vállalkozások túlnyomó része fontosnak tartja

Az EY friss globális kutatása rámutat arra, hogy tízből kilenc vállalatnál a munkatársak számára kulcskérdés, hogy a szervezet ragaszkodjon az értékeihez és az elveihez az üzleti életben. Ennek megfelelően világszerte, így Magyarországon is a társaságok háromnegyede figyelembe veszi a meghatározó üzleti döntéseknél, hogy azok milyen hatással lehetnek a cég reputációjára, valamint, hogy megfelelnek-e a hatályos jogszabályoknak.

Aranglétra különböző fokain azonban jelentősen eltérés mutatkozik abban, hogy ki, milyen arányban hágná át az etikai irányelveket. A felsővezetők például ötször nagyobb eséllyel kozmetikáznának egy pénzügyi beszámolót, mint az alacsonyabb beosztású munkatársak, és hatszor inkább hajlandóak lennének megtéveszteni például egy hatósági személyt, mint alkalmazottai. A válaszadók emellett leginkább a megvesztegetést tartják elfogadhatónak, de az etikátlan viselkedést is elnéznék a vállalatnál annak érdekében, hogy előre mozdítsák a karrierjüket.

NYOMÁS ALATT A BEJELENTŐK

Magyarországon a megkérdezettek közel harmada már jelentett szabálytalanságot az igazgatóságnak, 57 százalékuk pedig tapasztalt némi nyomásgyakorlást annak

érdekeiben, hogy ne tegyen panaszt. Ez az arány nem csak a nyugati, de még a közép-európai régió átlagához képest is kimagasló. Mindeközben csupán minden második cég tett erőfeszítést annak érdekében, hogy szankcionálja az etikátlan viselkedést, ami viszont már megegyezik a szomszédos országokban tapasztalható trenddel.

FORRÓ DRÓT

Mindez annak fényében különösen aggasztó az egész térségre nézve, hogy a nagyobb társaságoknak már könnyebbé és biztonságosabbá kellene tenniük a vállalati korrupció bejelentését – olvasható az EY honlapján a jelentés összefoglalójában, amelyet dr. Farkas Ádám partner írt. Az Európai Unió új irányelve ugyanis idéntől arra kötelezi a több mint 249 főt alkalmazó szervezeteket, hogy házon belül egy névtelenséget biztosító visszaélést bejelentő csatornát hozzanak létre. A szabályozás 2023 végétől már a legalább 50 főt alkalmazó vállalkozásokat is érinteni fogja. Ez tovább segítheti az etikátlan működésből fakadó kockázatok csökkentését. A forródrótnak ugyanis alkalmasnak kell lennie rá, hogy a dolgozók tájékoztathassák a vezetőséget, ha például az emberi jogok megsértését, csalást, vagy akár kartellgyanút

tapasztalnak. További jó hír, hogy a bonyolult és időigényes saját fejlesztés helyett az EY, uniós elvárásoknak megfelelő digitális megoldását is bevezethetik a szervezetek. Az applikáció ráadásul gyorsan üzembe helyezhető, könnyen használható és a legfontosabb, hogy teljeskörű szolgáltatást nyújt a bejelentők valós védelmére.

AZ ETIKUS MŰKÖDÉS MEGTÉRÜL

A globális eredményekhez hasonlóan a hazai válaszadók többsége is úgy véli, a jelenlegi adatvédelmi szabályozás is jót tesz az üzleti környezetnek, és arra számítanak, hogy a hatóságok egyre inkább be is tartatják majd ezeket. Idehaza tízből öt cégnél már alkalmaznak etikai kódexet, és a munkatársak kétharmada határozottan elvárja a vezetőktől, hogy azok felelősen cselekedjenek.

A legjobb etikai működést szabályozó keretrendszer sem lehet azonban elég hatékony, ha nincsen meg a helyes cselekvést támogató szervezeti kultúra. A megfelelő tréningeknek ezért különösen fontos szerepük van az etikus működés kialakításában, hiszen végső soron a vezetőké és munkatársaké a felelősség, nem pusztán a szervezeti szabályokon múlik a helyes magatartás – olvasható dr. Farkas Ádám összefoglalójában.

A FELMÉRÉS

A 2022-es EY Global Integrity Report elkészítéséhez a világ 54 országában 4762 felsővezetőt és munkavállalót kérdeztek meg az etikus működésről.

Stabilnak érzik az állásukat a magyar munkavállalók

Fokozatosan stabilizálódik a hazai munkavállalók hangulata, 2021 utolsó negyedében 71 pont volt a munkaerőpiaci stabilitási index, ami 2020 és 2019 hasonló időszakához képest 1-2 pontos emelkedés – tájékoztatta a BNP Paribas Cardif Biztosító és a Medián legfrissebb közös kutatásáról az MTI-t.

Kiemelték: a munkavállalók korábban még sosem bíztak ennyire abban, hogy könnyen találnának maguknak új állást: a felmérésben regisztrált 63 pont az előző év azonos időszakában 55, 2019-ben pedig 56 pont volt.

A válaszadók 34 százaléka szerint könnyen, 19 százaléka szerint nagyon könnyen találna új, a képzettségének megfelelő munkát, amennyiben esetleg elveszítené az állását. Ez a részadat a megelőző évi adatokkal összevetve 6, illetve 4 százalékpontos emelkedést jelent.

Kiss Márk István, a BNP Paribas Cardif Biztosító vezérigazgatója a közlemény szerint elmondta, hogy a munkavállalók hangulata lassan közeledik a járvány megjelenése előtti szinthez és a negyedik hullám

érdemben már nem befolyásolta a hozzáállásukat. Az év végi adatok megerősítik a nyáron elindult pozitív irányú tendenciát és az előző évhez képest egy optimistább helyzetképről árulkodnak – jegyezte meg.

A negyedéves jelentésből az is kiderül, hogy a magyar munkavállalók a jelenlegi munkahelyük fennmaradásával kapcsolat-

A MUNKAERŐPIACI STABILITÁSI INDEX

A biztosító a közvéleménykutatóval közösen 2014-ben alkotta meg az indexet, amely 1200 fő személyes megkérdezésén alapul. A minta életkor, nem, iskolai végzettség és településtípus szerint reprezentálja a felnőtt magyar népességet.

ban a megelőző évi adatokkal összevetve némileg optimistábbak. Ez a részindex a 2020 végén regisztrált 86 pontról tavaly év végére már 88-ra nőtt, ugyanakkor a járvány előtti időszakban mért 94 ponttól még elmarad. Az elmúlt negyedévhez képest 3 ponttal, az előző évhez képest pedig 2 ponttal 56 pontra csökkent a jelenlegi munkahely megtartása iránt érzett motiváció.

Azok aránya, akik ugyanannyi pénzért többet is dolgoznának az előző év azonos időszakában mért 53 százalékról mostanra 42 százalékra zuhant. Ugyanakkor egy év alatt nem változott azok aránya, akik hajlandóak lennének nehezebb munkát ugyanannyi pénzért is elvégezni (46 százalék), illetve fél órával többet utazni az adott munkahelyre (66 százalék).

Deloitte: megjelentek a globális minimumadó modellszabályai

A dokumentumok tartalmazzak néhány jelentősebb eltérést a korábbi tervezetekhez képest, de a rendszer koncepciója továbbra is az, hogy a nagy multinacionális vállalatcsoportok adóterhelése elérje a minimum 15 százalékos mértéket minden olyan országban, ahol ezek a cégek jelen vannak – emelték ki az MTI-hez eljuttatott összefoglalóban. A modellszabályok nem változtatnak azon, hogy abban az esetben, ha egy országban az adott vállalatcsoport tényleges adóterhelése nem éri el a 15 százalékot, akkor a különbözetet – a feltöltési adót – más országok szedhetik be.

A modellszabályok lehetőséget biztosítanak arra, hogy a feltöltési adót maguk az érintett államok szedjék be. Ha nem élnek ezzel a lehetőséggel, akkor az elsődleges szabály alapján az adót valamelyik anyavállalat szintjén, fősabályként a végső anyavállalat szintjén kellene befizetni. Ha az érintett aluladózottat

csoporttagok anyavállalatai nem fizetik meg az elsődleges szabály alapján a feltöltési adót – mert az adóügyi illetőségük szerinti hatóságok nem alkalmazzák a minimumadó-szabályokat –, akkor a fennmaradó különbözetet a másodlagos szabály alapján lehet beszedni.

A másodlagos szabály a feltöltési adó teljes összegét szétosztaná a vállalatcsoport azon tagjai közt, amelyek olyan országban működnek, ahol implementálták a minimumadó-szabályokat, így biztosítva, hogy az adó teljes összegét befizessék a vállalatok. A feltöltési adó összegének szétosztása a munkavállalók, valamint a tárgyi eszközök értékének arányában történne meg.

A Deloitte jelezte: nagyon összetett és bonyolult szabályrendszer kerül a világ legtöbb társasági adó-rendszerébe, az új szabályok alkalmazása valószínűleg kihívást jelent majd az adóhatóságoknak és az adózóknak is. Az OECD és az EU tervei szerint a szabályokat várhatóan 2023-tól kell alkalmazni.

VADÁSZ BORBÁLA: Az EGSZB 100 millió európai képvisel

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságban a munkaadói csoport alelnökévé választották meg Vadász Borbálát, az MGYOSZ delegáltját. A szervezetről és az ottani munkáról kérdeztük.

Kilenc éve vagy az MGYOSZ állandó delegáltja a BusinessEurope-ban, a munkaadókat képviselő európai szervezetben, s emellett képviseled a magyarmunkaadókat az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságban (EGSZB). Ez utóbbi most januárban megválasztott a munkaadói csoport alelnökévé. Mit jelent ez a funkció a napi munkában?

Vadász Borbála: Az EGSZB-ben 2015 óta veszek részt a munkában az MGYOSZ küldöttként, a hazai vállalatok érdekeinek képviseletében. Évente tíz plenáris ülést tart az EGSZB Brüsszelben, 329 képviselő részvételével. Ezeknek az üléseknek részben az EGSZB, részben az Európai Bizottság épülete ad helyet. A plenáris ülések előtt a három érdekcsoport külön-külön tart megbeszéléseket. Ezek a Munkaadói Csoport, a Munkavállalói Csoport és a Sokféleség Európája Csoport. Minden csoportnak választott elnöksége van, mely a 27 ország egy-egy képviselőjéből áll. Az elnökség is havonta ülésezik, ugyanúgy, mint a 9 alelnök, akiket személyesen a csoportelnök kér fel erre a posztra. Ez a szűk körű alelnöki tanács foglalkozik a csoportot érintő legfontosabb ügyekkel és előzetesen határozhat is bizonyos kérdésekben.

Milyen témák kerültek napirendre az elmúlt években az EGSZB ülésein?

VB: Az utóbbi 2 évben az üléseken való személyes részvételt – a vírushelyzettől függően – egyre inkább az online ülések váltották fel. A munka azonban ugyanolyan ütemben

„Munkaadói képviselőként azokat a vállalkozások számára fontos témákat emelném ki, melyek a vállalati adózást, adminisztratív- és bérre rakódó pénzügyi terheket érintik, vagy a kkv-k finanszírozásáról, a munkahelyi egészségvédelemről, a szakképzett munkaerő hiányát enyhítő intézkedésekről szólnak. Ezekkel szinte minden évben foglalkozunk, különböző megközelítésekből.”

folyik, mint korábban. Minden hónapban közel 15-20 új témával foglalkozó véleményezőcsoport alakul, melyben a résztvevő 10-15 képviselő kidolgoz egy-egy aktuális témát. A témák lehetnek a képviselők által felvetett ügynevezett saját kezdeményezésű vélemények, de többségében az Európai Bizottság

által megküldött szabályozásra, tervre vonatkozó szövegek véleményezése.

AZ EGSZB munkája során szinte minden olyan témával és területtel foglalkozik, melyet az emberek, a vállalkozások a hétköznapi életben találkoznak – élelmiszerbiztonságtól az akadálymentes közlekedésig, az adóelkerülés elleni szabályozástól a kisebbségek védelméig, a digitalizáció elősegítésétől a gyermekek jogainak biztosításáig stb.

Vannak visszatérő témák, amelyek soha nem vesztenek aktualitásukból?

VB: Természetesen munkaadói képviselőként azokat a vállalkozások számára fontos témákat emelném ki, melyek a vállalati adózást, adminisztratív- és bérre rakódó pénzügyi terheket érintik, vagy a kkv-k finanszírozásáról, a munkahelyi egészségvédelemről, a szakképzett munkaerő hiányát enyhítő intézkedésekről szólnak. Ezekkel szinte minden évben foglalkozunk, különböző megközelítésekből.

Van különbség a magyar és az EGSZB többi tagállamának munkaadói gondjai között?

VB: Igen, az országok regionális, fejlettségbeli és méretbeli különbözőségei miatt az aktuális

gondok között is van különbség, ám számos kérdésben teljesen egységes a Munkaadói Csoport véleménye. E körbe tartozik például az európai minimálbér megítélése.

Melyek a legemlékezetesebb döntések, amelyekhez az EU kikérte, figyelembe vette a bizottság ajánlatát?

VB: Mind az Európai Bizottság, mind az Európai Parlament figyelemmel kíséri az EGSZB munkáját, hiszen érdemes tudni, hogy a 329 EGSZB tag közvetlenül kb. 100 millió európai képvisel (a delegált szakszervezeteken, munkaadói szövetségeken és egyéb civil szerveződésekben keresztül). Az EGSZB Plenáris ülésén rendszeresen beszédet tart az Európai Bizottság Elnöke, az Európai Biztosok, az Európai Parlament Elnöke/Alelnökei.

Hogy látod a bizottság szerepét a jövőben?

VB: Véleményem szerint a civil szerveződések egyre nagyobb figyelmet és képviseletet kapnak Európában, hiszen sokak szemében ők jelentik a tényleges, közvetlen képviseletet az európai döntéshozatali rendszerben. Így az EGSZB, ahogy az elmúlt 65 évben, így a jövőben is megmarad a szervezett civil társadalom szószólójának.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) az Európai Unió tanácsadó szerve. Ebben a minőségében segíti az Európai Parlamentet, a Tanácsot és a Bizottságot. Az EGSZB a munkáltatók és a munkavállalók szervezetei, valamint a civil társadalom egyéb területei, így különösen a gazdasági és társadalmi élet, az állampolgári részvétel, a szakmai és a kulturális területek reprezentatív szereplőit tömörítő szervezetek képviselőiből áll. Az EGSZB tagjai nem utasíthatók, feladataik ellátása során teljes függetlenséget élveznek.

AZ EGSZB ÖSSZETÉTELE:

Munkáltatói szervezetek. A magán- és állami szektor különböző képviselőiből áll, a következő területekről: ipar, kis- és középvállalkozások, kereskedelmi kamarák, nagy- és kiskereskedelem, banki és biztosítási tevékenységek, valamint a szállítás és mezőgazdaság (I. csoport).

A munkavállalók. A munkavállalók nemzeti szakszervezeteinek – konföderációinak és ágazati szakszervezeteinek – tagjaiból tevődik össze (II. csoport).

A civil társadalom egyéb képviselői. Többek között a

mezőgazdasági termelők és a fogyasztók szervezetei, a kisvállalkozások, a kézműipar, a szabadfoglalkozásúak szervezetei, valamint a szociális és környezetvédelemmel foglalkozó nem kormányzati szervezetek (III. csoport).

Az EGSZB tagjait a 27 uniós ország kormányai javasolják, és a Tanács nevezi ki 5 évre. Az (EU) 2019/853 tanácsi határozat az Egyesült Királyság EU-ból való kilépését követően a tagok aktuális számát 329 főben állapítja meg, míg az EUMSZ 301. cikke legfeljebb 350 tagról rendelkezik. A tagok országonkénti jelenlegi bontása a következő:

- 24 fő Németország, Franciaország és Olaszország;
- 21 fő Spanyolország és Lengyelország;
- 15 fő Románia;
- 12 fő Belgium, Bulgária, Csehország, Görögország, Magyarország, Hollandia, Ausztria, Portugália és Svédország;
- 9 fő Dánia, Írország, Horvátország, Litvánia, Szlovákia és Finnország;
- 7 fő Észtország, Lettország és Szlovénia;
- 6 fő Ciprus és Luxemburg;
- 5 fő Málta esetében.

A három csoport elnökét 2,5 évre választja meg.

Digitális szuverenitás: új jogszabályt javasol az EB a félvezetőhiány megszüntetésére

Átfogó intézkedéscsomagra tett javaslatot az Európai Bizottság annak érdekében, hogy biztosítsa az EU ellenálló képességét, technológiai vezető szerepét és ellátásbiztonságát a félvezető technológiák és alkalmazások terén. A csipekről szóló európai jogszabály erősíteni hivatott Európa versenyképességét és ellenálló képességét, valamint elő fogja segíteni mind a digitális, mind a zöld átállás megvalósítását.

Kadri Simson energiapolitikáért felelős uniós biztos a javaslat bemutatásakor elmondta, a jelenlegi, a téli időszak végéig biztosan magas szinten maradó energiaárak azonnali intézkedéseket követelnek, amelyek erősíteni fogják a gazdaságok jövőbeni ársokkokkal szembeni ellenállóképességét.

A közelmúltban kialakult, az egész világot sújtó félvezetőhiány a járműipartól az egészségügyi eszközök gyártásáig számos ágazatban vezetett gyárbezárásokhoz. Egyes tagállamokban például 2021-ben harmadával csökkent az autóiipari termelés. Ez még nyilvánvalóbbá tette, hogy ebben az összetett geopolitikai környezetben milyen rendkívüli mértékben függ globális szinten a félvezető-értéklánc a piaci szereplők egy igen szűk körétől. Ugyanakkor arra is rávilágított, mennyire fontosak a félvezetők az európai ipar és társadalom egésze számára.

A csipekről szóló európai jogszabály Európa erősségeire – a világszínvonalú kutatási és technológiai szervezeteire és hálózataira, valamint az úttörő berendezésgyártók sokaságára – épít, és tervek szerint orvosolja a fennmaradó hiányosságokat. Félvezető-ágazatot épít ki a kutatástól a gyártásig, és mindezt reziliens ellátási láncsal egészíti ki. A tagállamokkal és nemzetközi partnerekkel közösen több mint 43 milliárd eurónyi köz- és magánberuházást fog mozgósítani, és intézkedéseket fog bevezetni az ellátási láncok jövőbeli

zavaraival kapcsolatos megelőzés, felkészülés, előrejelzés és gyors reagálás érdekében. Segítségével az EU megvalósíthatja azt a célját, hogy a globális csipgyártásban 2030-ig 20%-ra, azaz kétszeresére növelje piaci részesedését.

A JOGSZABÁLY FŐBB ELEMEI

A csipekről szóló európai jogszabály biztosítani fogja a szükséges eszközök, készségek és technológiai képességek rendelkezésre állását, hogy az EU ne csak a kutatás és a technológia, hanem a fejlett csipek tervezése, gyártása és csomagolása terén is vezető szerepet tölthessen be, és ezáltal csökkentse függőségeit. A jogszabály fő elemei a következők:

- Az Európai Csipkezdeményezés – a meglévő Kulcsfontosságú Digitális Technológiák közös vállalkozás stratégiai átszervezésével létrejött, csipekkel foglalkozó közös vállalkozás révén – egyesíti az Unió, a tagállamok, a már zajló uniós programokhoz társult harmadik országok, valamint a magánszektor forrásait. Ezáltal 11 milliárd euró áll majd rendelkezésre a jelenleg is zajló kutatások, fejlesztések és innovációk megerősítésére, a fejlett félvezető eszközök és a prototípusokat előállító kísérleti gyártósorok bevezetésére, az innovatív és praktikus alkalmazásokban használható eszközök tesztelésére, a munkavállalók

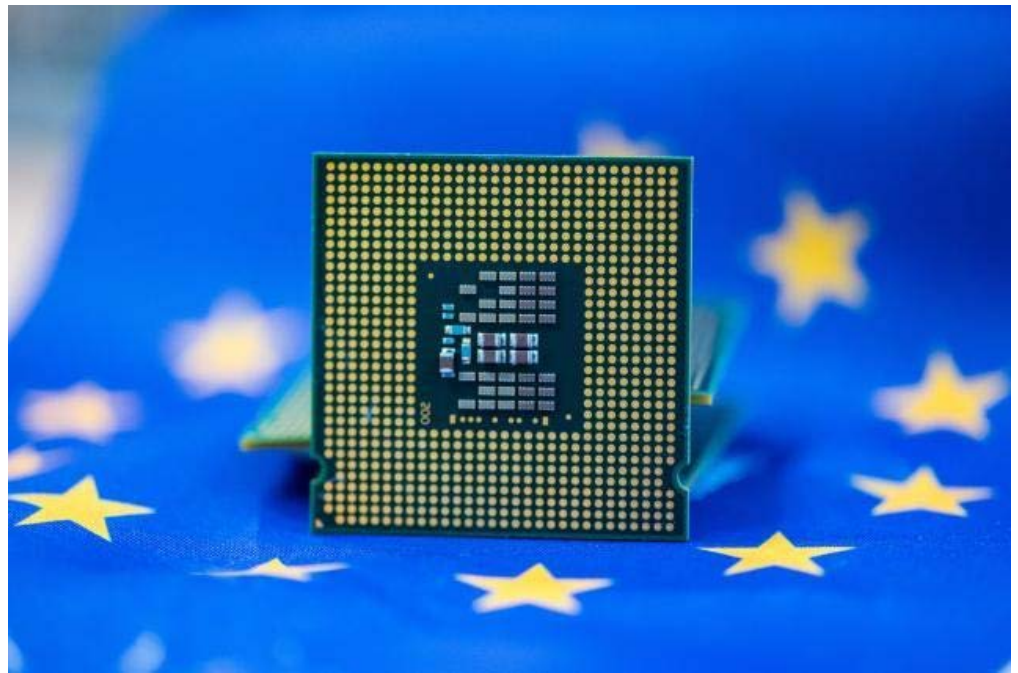
GYÖKERES VÁLTOZÁST HOZHAT

„A csipekről szóló európai jogszabály a beruházások kereteit és a stratégiát fekteti le. Sikerünk kulcsa azonban az európai innovátorokban, a világ élvonalába tartozó kutatóinkban rejlik – azokban az emberekben, akik az évtizedek során kontinensünk felvirágoztatásáért dolgoztak” – kommentálta Ursula von der Leyen, a Bizottság elnöke az új intézkedéscsomagot.

GAZDASÁGI ÉS GEO-POLITIKAI PRIORITÁS

„A legkorszerűbb csipekkel való ellátás biztosítása gazdasági és geopolitikai prioritássá vált. Magasra tettük a léceket: célunk 2030-ig megduplázni – 20%-ra kell növelni – világszerű részesedésünket, és megvalósítani a legmodernebb, legenergiahatékonyabb félvezetők európai gyártását. A csipekről szóló európai jogszabály révén megerősítjük kiváló kutatási kapacitásunkat, és segítünk abban, hogy eredményei a gyártás terén is érvényesüljenek. Jelentős közfinanszírozást mozgósítunk, amely már most is számottevő összegű magánberuházásokat vonz. Emellett mindent megteszünk annak érdekében, hogy megerősítsük a teljes ellátási lánc biztonságát, és elkerüljük a gazdaságunkat érő olyan jövőbeli sokkhatásokat, mint amilyeneket a csiphiány miatt jelenleg tapasztalunk. A jövő vezető piacai-ba való befektetéssel és a globális ellátási láncok kiegyensúlyozásával lehetővé fogjuk tenni az európai ipar számára, hogy versenyképes maradjon, minőségi munkahelyeket teremtsen, és kielégítse a növekvő globális keresletet” – mondta Thierry Breton, a belső piacért felelős uniós biztos.

képzésére, valamint a félvezető-ökoszisztéma és -értéklánc mélyreható feltérképezésére.

- Az ellátás biztonságát garantáló új keret a beruházások ösztönzésére és a termelési kapacitások növelésére fog szolgálni, amire rendkívül nagy szükség van a fejlett tranzisztorokkal, az innovatív és energiahatékony csipekkel kapcsolatos innováció előmozdításához. Emellett a Csipfinanszírozási Alap megkönnyíti majd a finanszírozáshoz jutást az induló innovatív vállalkozások számára, ezáltal segítve őket az innovációk kiérlelésében, illetve a befektetők megtalálásában. Magában foglal majd egy félvezetőkkel kapcsolatos célzott tőkebefektetési eszközt az InvestEU keretében, amelynek célja a növekvő innovatív vállalkozások és a kkv-k piaci terjeszkedésének megkönnyítése lesz.
- Koordinációs mechanizmus a tagállamok és a Bizottság között a félvezetők kínálatának nyomon követése, a kereslet felmérése és a hiányok előrejelzése céljából. A testület nyomon fogja követni a félvezetők értékláncának fejleményeit, ennek keretében pedig kulcsfontosságú információkat gyűjt majd a vállalatoktól az elsődleges hiányosságok és a szűk keresztmetszetek feltérképezése érdekében. Ezenkívül közös értékelést készít a válságról és koordinálja a meghozandó intézkedéseket, melyek egy új vészhelyzeti eszköztárból kerülnek majd kiválasztásra. A nemzeti és uniós eszközök teljes körű kihasználása ily módon gyors és határozott együttes fellépést fog garantálni.

A Bizottság a jogszabályjavaslat mellett egy ajánlást is összeállított a tagállamoknak. Ebben egy olyan, azonnal bevethető eszközt ajánl számukra, amely lehetővé teszi a tagállamok és a Bizottság közötti koordináció azonnali megkezdését. Ennek keretében késedelem nélkül lehetőség nyílik az időszerű és arányos válságreagálási intézkedések megvitására és a döntéshozatalra.

AJÁNLÁS A TAGÁLLAMOKNAK

A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy az ajánlással összhangban haladéktalanul kezdjék meg koordinációs tevékenységeiket annak érdekében, hogy már a rendelet elfogadása előtt is átlássák a félvezető-értéklánc jelenlegi helyzetét az EU-ban, előre jelezzék az esetleges zavarokat, és korrekációs intézkedéseket hozzanak a jelenlegi hiány orvoslására. Ahhoz, hogy a csipekről szóló európai rendelet hatályba léphessen, az Európai Parlamentnek és a tagállamoknak a rendes jogalkotási eljárás keretében meg kell vitatniuk a Bizottság javaslatát. Elfogadását követően a rendelet az EU egészében közvetlenül alkalmazandó lesz.

Mint ismeretes, a csipek stratégiai jelentőségű eszközök a kulcsfontosságú ipari értékláncokban. A digitális átalakulással új piacok nyíltak meg a csipgyártó ágazat előtt, hiszen például a nagymértékben automatizált autók, a számítástechnikai felhő, a dolgok internete, az 5G/6G konnektivitás, a világűr, a védelem, a számítástechnikai kapacitások és a szuperszámítógépek terén is elengedhetetlen a csipek

használata. A félvezetők komoly szerepet játszanak a geopolitikai érdekek szempontjából is, mivel meghatározzák az országok katonai, gazdasági és ipari, valamint digitális átállással kapcsolatos cselekvési képességét.

EZ TÖRTÉNT EDDIG

2021 júliusában az Európai Bizottság létrehozta a processzorokkal és a félvezető technológiákkal foglalkozó ipari szövetséget azzal a céllal, hogy azonosítsa a mikrocsipek gyártása terén tapasztalható jelenlegi hiányosságokat és a válságok – legyenek azok akár kis- vagy nagyvállalatok – fejlődéséhez szükséges technológiai fejlesztéseket. A szövetség hozzájárul a meglévő és jövőbeli uniós kezdeményezések közötti összhang megteremtéséhez, emellett fontos tanácsadói szerepet is betölt, és stratégiai ütemtervet fog felvázolni az Európai Csipkezdemnyezés és más érdekelt felek számára is.

Ez idáig 22 tagállam csatlakozott ahhoz a 2020 decemberében megfogalmazott együttes nyilatkozathoz, amelyben vállalták, hogy együttműködnek az elektronika és a beágyazott rendszerek európai értékláncának megerősítése, valamint az élvonalbeli gyártási kapacitások fejlesztése érdekében. Az új intézkedések segíteni fogják Európát abban, hogy megvalósítsa a digitális évtizedre vonatkozó azon célkitűzését, miszerint 2030-ra 20%-ra kívánja növelni részesedését a globális csipgyártás terén.

A csipekről szóló jogszabállyal együtt a Bizottság az érdekelt feleknek címzett, célzott felmérést is közzétett, hogy részletes információkat gyűjtsön a csipek és a szilíciumlapkák iránti jelenlegi és jövőbeli keresletről. A felmérés eredményei segítenek a Bizottságnak alaposabban megérteni, hogy a csiphiány milyen hatással van az európai iparra.

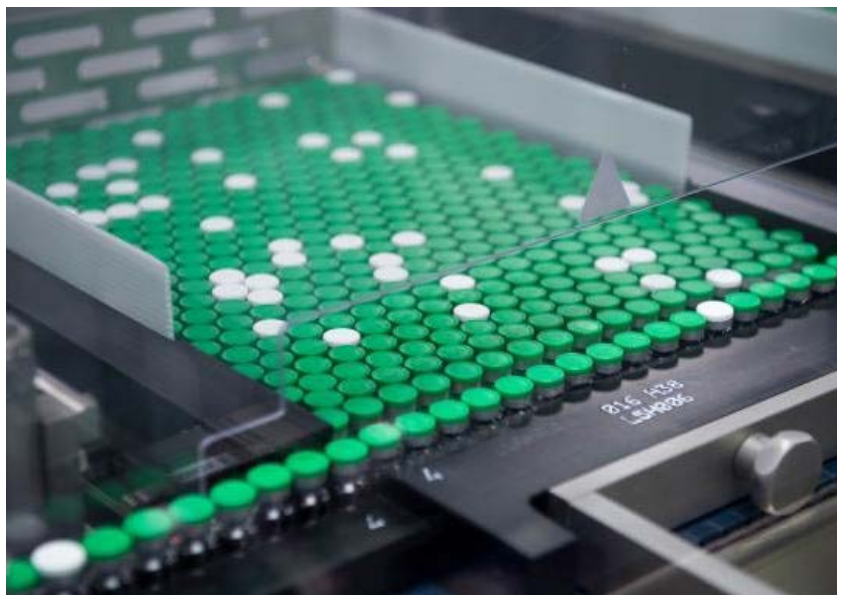
EB Magyarország

Új szabványosítási stratégia a versenyképesség erősítéséért

Új szabványosítási stratégiát terjesztett elő az Európai Bizottság, amely felvázolja az egységes piaci és a globális szabványokra vonatkozó uniós megközelítést. A stratégia mellett a Bizottság javaslatot tett a szabványosításról szóló uniós rendelet módosítására, valamint elkészítette a rendelet végrehajtásáról szóló jelentést és az Unió 2022. évi európai szabványosítási munkaprogramját. Az új stratégia céljai az EU globális versenyképességének megerősítése, a reziliens, zöld és digitális gazdaság előmozdítása, valamint a demokratikus értékek érvényre juttatása a technológiai alkalmazásokban.

Bár ritkán kerülnek szóba, a szabványok az EU egységes piacának és globális versenyképességének alapját jelentik. A gyártók szempontjából a szabványok biztosítják a termékek és szolgáltatások interoperabilitását, csökkentik költségeiket, javítják a biztonságot és előmozdítják az innovációt. Láthatatlanok, de meghatározzák mindennapi életünket, legyen szó wifi-frekvenciákról, hálózathoz csatlakoztatható játékokról vagy a sílécék kötéseiről, hogy csak néhány példát említsünk. A szabványoknak köszönhetően bízhatunk abban, hogy egy áru vagy szolgáltatás a céljának megfelelő, biztonságos és nem károsítja az embereket vagy a környezetet. A harmonizált szabványoknak való megfelelés garantálja, hogy a termékek megfelelnek az uniós jognak.

Az innováció felgyorsult üteme, a zöld és digitális törekvések, valamint a műszaki szabványok

LÉPÉSELŐNYT BIZTOSÍTHATNAK

„Szabványokon alapul a mesterséges intelligenciát használó eszközökben az adatvédelem biztosítása, akár csak a mobil eszközök feltöréssel szembeni védelme, és ezeknek összhangban kell állniuk az EU demokratikus értékeivel. Szintén szabványokra van szükség bizonyos nagyobb – például a hidrogéntechnológiát vagy az akkumulátorokat előmozdító – beruházási projektek megkezdéséhez, valamint az innovációs beruházások értéknöveléséhez annak révén, hogy lépéselőnyt biztosítunk az uniós vállalkozások számára” – hangsúlyozta *Margrethe Vestager*, a digitális korra felkészült Európáért felelős ügyvezető alelnök.

és az uniós demokratikus értékek kapcsolata stratégiai megközelítést tesznek szükségessé a szabványosítás terén. A klímasemleges, reziliens és körforgásos gazdaság uniós célja nem valószínűsíthető meg európai szabványok nélkül. Ahhoz, hogy az EU továbbra is globális normaalkotó maradjon, alapvető fontosságú, hogy jelentős globális lábnyommal rendelkezzen a szabványosítási tevékenységek terén, és vezető szerepet töltsön be a kulcsfontosságú nemzetközi fórumok és intézmények munkájában. Globális szabványok alkotása révén az EU egyrészt világszerte hirdetheti értékeit, másrészt lépéselőnyt biztosíthat az uniós vállalkozásoknak.

AZ ELŐTERJESZTETT STRATÉGIA ÖT FŐ INTÉZKEDÉSCSOPORTOT JAVASOL:

- 1. A stratégiai területeken felmerülő szabványosítási igények előrejelzése, rangsorolása és kezelése:** Gyorsabban és az európai innovációs és szakpolitikai tervekkel összhangban kell elfogadni a szabványokat. A Bizottság számos szabványosítási igényt azonosított: a Covid19-oltóanyagok és -gyógyszerek kapcsán, illetőleg a kritikus fontosságú nyersanyagok újrahasznosítása, a tiszta hidrogén értéklánc, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású cementgyártás, a chipek (integrált áramkörök) tanúsítása és az adatszabványok terén is. Az Unió 2022. évi európai szabványosítási munkaprogramjában ezeket egyértelműen meghatározzák, és erre ezentúl évente sor kerül. A jövőbeli szabványosítási prioritások meghatározásával egy új magas szintű fórum foglalkozik majd. Az Európai Bizottság emellett létrehozta a szabványosítási főtisztviselői tisztséget. E főtisztviselő feladata az lesz, hogy a Bizottság különböző szolgálatainak magas szintű iránymutatást nyújtson a szabványosítási tevékenységekkel kapcsolatban. Munkáját a szabványokkal foglalkozó uniós kiválósági központ fogja támogatni, amely a Bizottság szolgálataiból tevődik össze.
- 2. Az európai szabványosítási rendszer irányításának és integritásának javítása:** Az európai szakpolitikákat és jogot támogató európai szabványokról európai szereplőknek kell döntenieik. A Bizottság ezért javaslatot tesz a szabványosításról szóló rendeletnek az európai szabványosítási rendszer irányítását javító módosítására. Bár az európai rendszer továbbra is nyitott, átlátható, inkluzív és pártatlan marad, a javaslat értelmében a jövőben a Bizottság által az európai szabványügyi szervezeteknek adott megbízásokat az EU és az EGT-tagállamok képviselőinek, vagyis a nemzeti szabványügyi testületeknek kell kezelniük. Ezáltal kiküszöbölhető, hogy az EU-n és az EGT-n kívüli képviselők esetleg beavatkozzanak a szabványügyi döntéshozatalba olyan kulcsfontosságú ágazatokban, mint például a kiberbiztonság vagy a hidrogén szabványok. A Bizottság ezen felül fokozott figyelmet fordít a rendszer inkluzivitására, a kkv-k és a civil társadalom érvényesülésére. Felhívja az európai szabványügyi testületeket irányítási struktúráik korszerűsítésére, valamint új szakértői felülvizsgálati eljárást kezdeményez a tagállamok és a nemzeti szabványügyi testületek körében a civil társadalom és a felhasználók igényeinek jobb figyelembevételére, továbbá kkv-barát szabványosítási feltételek teremtése érdekében. Ezzel párhuzamosan a Bizottság a szabványosításról szóló rendelet felülvizsgálatát is elindítja.
- 3. Európa vezető szerepének erősítése a globális szabványok terén:** A Bizottság a magas szintű fórum segítségével új mechanizmust hoz létre az uniós tagállamokkal és a nemzeti szabványügyi testületekkel való együttműködésre az információcsere, valamint a nemzetközi szabványosítás terén Európa által képviselt megközelítés koordinálása és megerősítése érdekében. Fokozni fogja az egyeztetéseket az uniós tagállamok és a hasonlóan gondolkodó partnerek között. Az unió támogatni fogja az Afrikában és a szomszédságpolitikában részt vevő országokban folytatott szabványosítási tevékenységeket.
- 4. Az innováció támogatása:** A Bizottság szerint jobban ki kell használni az uniós finanszírozású kutatásokat arra, hogy az innovatív projekteket szabványosítás révén felértékeljék, illetve előre jelezzék a szabványosítási igényeket. Ezért a Bizottság megkezdi egy „szabványosítási ösztönző” használatát a Horizont 2020 és a Horizont Európa program keretében, hogy tesztelje a kutatási eredmények relevanciáját a szabványosítás terén. 2022 közepéig elkészül egy szabványosítási gyakorlati kódex kutatók számára, amely remélhetőleg hozzájárul az Európai Kutatási Térségben (EKT) a szabványosítás és a kutatás/innováció közötti kapcsolat megerősítéséhez.
- 5. A szabványosítási szakértők következő generációjának színre léptetése:** A szabványok kidolgozásához a legjobb szakértőkre van szükség, és Európa e téren épp generációváltás előtt áll. A Bizottság elő fogja mozdítani a szabványokkal kapcsolatos tudatosság növelését a tudományos körökben, például az uniós egyetemi napok szervezése és a kutatók képzése keretében.

Európai Bizottság Magyarország

Uniós számvevőszék: az uniós energiaadóztatási szakpolitikák nincsenek összhangban az EU éghajlat-politikai céljaival

A luxemburgi testület szakértői felhívták a figyelmet arra, hogy miközben a megújuló energia támogatása közel négyszeresére nőtt az elmúlt évtizedben, a fosszilis tüzelőanyagok támogatása viszonylag ugyanolyan maradt annak ellenére, hogy az Európai Bizottság és egyes uniós tagállamok kötelezettséget vállaltak a támogatás fokozatos megszüntetésére – olvasható az MTI tudósításban.

A számvevők véleménye szerint a politikai döntéshozóknak biztosítani kell a következetességet az ágazatok és az energiahordozók között, csökkenteni kell a fosszilis tüzelőanyagok támogatását, és össze kell hangolni az éghajlat-politikai célkitűzéseket a társadalmi szükségletekkel.

Az alacsony szén-dioxid-árak és a fosszilis tüzelőanyagokra kivetett alacsony energiaadók növelik a zöldebb technológiák relatív költségeit és késleltetik az energetikai átállást – állapította meg a számvevőszék jelentése.

A jelentés megjegyzi, hogy összességében a fosszilis tüzelőanyagokra nyújtott tagállami támogatások összege meghaladja az évi 55 milliárd eurót, és tizenöt tagállam többet költ a fosszilis tüzelőanyagok támogatására, mint a megújuló energiaforrásokra. A fosszilis tüzelőanyagok támogatásának csökkentése kihívást jelent majd társadalmi és gazdasági szempontból, mivel az energiaadóztatás jelentős hatást gyakorol a háztartásokra is.

ELLENTMONDÁS

Miközben a megújuló energia támogatása közel négyszeresére nőtt az elmúlt évtizedben, a fosszilis tüzelőanyagok támogatása viszonylag ugyanolyan maradt annak ellenére, hogy az Európai Bizottság és egyes uniós tagállamok kötelezettséget vállaltak a támogatás fokozatos megszüntetésére.

Az adóreformok elutasításával kapcsolatos kockázatok enyhítése érdekében a számvevők olyan, több nemzetközi szervezet által már megfogalmazott ajánlásokra hívják fel a figyelmet, mint például az egyéb adók csökkentése és újraelosztási intézkedések alkalmazása, vagy a reformok okait átláthatóbban és jobban biztosító kommunikáció biztosítása.

Eurobarométer: az éghajlatváltozás, a munkanélküliség és a migráció a legnagyobb kihívások

A felmérés szerint mivel majdnem minden második európai tekinti az éghajlatváltozást az EU jövője előtt álló fő globális kihívásnak, a megkérdezettek túlnyomó többsége támogatja az európai zöld megállapodás környezetvédelmi célkitűzéseit.

A válaszadók 88 százaléka tartja fontosnak, hogy a gazdaság területén növekedjék a megújuló energia részaránya és nagyobb legyen az energiahatékonyság. A megkérdezettek 80 százaléka abban ért egyet, hogy 2050-re Európát a világ első klímasegélyes kontinensévé kell tenni, és segíteni kell a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású járművek piacának növekedését.

A felmérés résztvevői által kiemelt, további globális kihívások közé tartozik a társadalmi egyenlőtlenségek (36 százalék), a munkanélküliség (32 százalék) és a migrációs kérdések (31 százalék), az egészségügy (34 százalék), valamint a kényszerű migráció és lakóhelyelhagyás, amelyet mintegy 30 százalékuk említett.

Az európaiak 27 százaléka véli úgy, hogy az EU fő értéke a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság uniós tiszteletben tartása, amelyet az EU gazdasági, ipari és ke-

reskedelmi ereje követ (25 százalék). A válaszadók szerint a béke (49 százalék), a véleménynyilvánítás szabadsága (47 százalék), a társadalmi egyenlőség és szolidaritás (45 százalék), valamint a mások iránti tolerancia és nyitottság (44 százalék) azok az értékek, amelyeket az EU más országokhoz képest a legjobban megtestesít.

Az európaiak túlnyomó többsége, 81 százaléka boldogan él az EU-ban és hazájában (89 százalék), és elégedett a családi életével (89 százalék).

Az európaiak részéről egyértelmű elvárás, hogy az Európa jövőjéről szóló konferenciasorozat kézzelfogható eredményekhez vezessen. A válaszadók aktívabban vennének részt a konferencia tevékenységeiben, ha meg lennének győződve arról, hogy részvételük tényleges hatással jár (53 százalék).

Az európaiak 90 százaléka ért egyet azzal, hogy az Európa jövőjével kapcsolatos döntések során jobban figyelembe kellene venni az uniós állampolgárok véleményét. Ötvenöt százalékuk szerint az európai választásokon történő szavazás az egyik leghatékonyabb módja annak, hogy az uniós szintű döntéshozók meghallgassák a véleményüket. *MTI*

Fotóalbumok pincékről, középkori templomokról

Új kiadó a porondon: névadó-vezetője Kocsis András Sándor, képző és fotóművész, író, hosszú időn át a Kossuth Kiadó Csoport elnök-vezérigazgatója. Bemutatkozásukból: „Munkatársaink nagy könyvszakmai rutinnal rendelkező szakemberek. Célunk, hogy nívós – elsősorban ismeretterjesztő – műveket jelentessünk meg, amelyek a történelemhez és egyéb tudományágakhoz kötődnek.” Első köteteik között van a Fucskár-alkotópáros két fotóalbuma is, amelyek a tőlük megszokott remek minőséget hozzák: megkapó látványokat, tömör, hangulatos ismertetéseket.

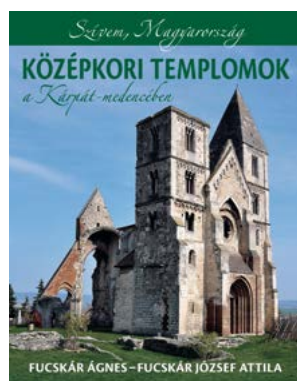
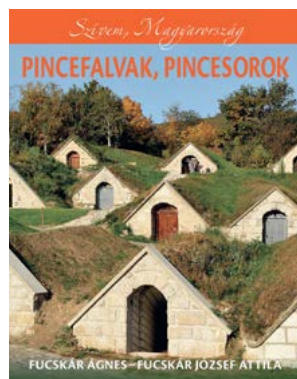
A Pincefalvak, pincesorok „az Alpokaljától a Tokaji borvidékig” olyan világba visz, amelyről a legtöbbünk talán hallott már, de megélnie nem adatott meg. „Hazánk borvidékeinek gyönyörű természeti környezetben húzódó pincefalvai, pincesorai nem csak a jó borok kedvelőinek nyújtanak élményt, hanem a népi kultúra és építészet szerelmesinek is.” (*Forrásmegadás nélküli idézetek a szerzőktől, kiemelések tőlem. – OP*) A kötet erre sok hívogató bizonyossággal szolgál.

Pince, pincézés: „Ha megöregszem pincét akarok, ezt már szilárdan elhatároztam. Semmi mást nem akarok az élettől. Ha megsegít a vaksi sors, hetvenéves koromra tisztességes emberek a maguk világából való tisztességes embernek tartanak majd, tehát bortermelőnek” (*Márai Sándor: A magyar borokról*)

„A borok érlelése, raktározása, borvidékeink többségén a gazdák szőlőjében vagy annak közelében történt. Kezdetben prэшház nélküli lyukpincék készültek az utak mentén gyakran pincesorot alkotva, vagy csoportosan helyezkedtek el a pincedombon. A boltozott vagy vájt lyukpincék fölé később a szőlő feldolgozására alkalmas prэшházak épültek, ezeknek tájegységként több változata alakult ki.”

Napjainkra a pincefalvak és -sorok új és igen fontos szerepet kaptak: alapvető bevételszerzővé vált a bel és a külföldről jövő idegenforgalom fogadása, s ebben a pincelátogatások kiemelkedő élménnyel szolgálnak.

Az itt megmutatottak helységnévjegyzéke 59 névből áll, A látványok sora szó szerint igencsak színes és sokrétű. Időrágta kicsiny építménytől, egyszerű nád illetve zsúpfedeles épületeken és ki-

*Fucskár Ágnes,
Fucskár József Attila:*

**PINCEFALVAK,
PINCESOROK**
és

**KÖZÉPKORI
TEPLOMOK A
KÁRPÁT-MEDENCÉBEN**

Kocsis Kiadó, 2021

tűnő állapotú parasztkorok homlokzaton át, a jó-módú termelők sorát sugalló homlokzatsorig terjed. Pincebelsőik sajnos nincsenek, de az egész így is felettébb vonzó a bor és társaságkedvelőknek.

Középkori templomok: „A magyar állam történetének első 300 évében a templomok emelése volt a legfontosabb építőművészeti tevékenység. Az építmények az antik római építészet magas technikai színvonalát tükrözik. A templom része volt a torony és a keresztelőkápolna. A templomkapu mélyedésben helyezkedik el, gazdagon díszített oszlopok és ívek tagolják, felette a félkör alakú mezőben dombormű vagy falfestés. A homlokzat fő díszje a rózsablak. A templombelsőket freskókkal, faragványokkal, szobrokkal díszítették.”

„A tatárjárás után IV. Béla német bevándorlókat telepített. Ők a közvetítői az új stílusnak, a gótikának. Fontos terjesztője volt a ciszterci rend, s az újonnan érkezett szerzetesrendek, a ferencesek és a domonkosok. A vastag falak helyett karcsú, égbe nyúló oszlopok, nagyobb ablaknyílások és a falakon kívüli támpillérek jellemzik; a homlokzatot díszesen faragott, csúcsíves, ólomkeretes üvegablakok ékesítik. Magyarországon a francia, vagy német katedrálisokhoz képest szerényebb csarnoktemplomok épültek. Ezek alacsonyabbak a katedrálisoknál, a hajók egyforma magasak, a fő és a mellékhajó arkád-sor választja el egymástól (Lőcse, Eperjes, budai Mátyás templom). A gótikus falusi templomok kisméretű, egyhajós kivitelben készültek.”

A helységnévjegyzék itt 146 névből áll, a templomok építészeti sokfélesége bámulatos, ahogy az itt látható belső díszítések is.

Dr. Osman Péter